

«بسمه تعالی»

آزمون نوبت اول درس تاریخ معاصر		رشته ریاضی و تجربی	مدت امتحان : ۹۰ دقیقه	نام و نام خانوادگی												
دبیرستان دوره دوم باقرالعلوم (ع)		تعداد صفحات : ۳	ساعت شروع : ۱۰ صبح	تاریخ امتحان : ۱۴۰۴/۱۰/۲۹												
ردیف	«سوالات»															
۱	جمله‌های صحیح یا غلط را مشخص کنید. (هر مورد ۰/۲۵) الف) یکی از رهبران نهضت مشروطه در نجف اشرف، آیت‌الله عبدالله مازندرانی بود. ب) دولت ایران به‌ویژه از عهد فتحعلی‌شاه، با واگذاری امتیازات به دولت‌های استعماری سعی در تأمین مخارج مسافرت‌های خود به اروپا داشت. ج) مجلس شورای ملی در دوره دوم، چند نفر فرانسوی را برای ژاندارمری استخدام کرد.															
۲	کدام‌یک از شماره‌های سمت چپ با گزینه‌های سمت راست در ارتباط است. (هر مورد ۰/۲۵) (در ستون سمت چپ یک مورد اضافی است) <table><tr><td>الف) این فرد مأمور دستگیری شیخ فضل‌الله نوری شد. ب) رهبر حزب دمکرات در دوره مشروطه که خواهان جدایی دین از سیاست بود. ج) از رهبران حزب اعتدالیون که ترور شد. د) این فرد به عنوان نایب‌السلطنه احمدشاه انتخاب شد.</td><td>۱) عضدالملک ۲) آیت‌الله سید محمد طباطبایی ۳) سید حسن تقی‌زاده ۴) پیرم خان ارمنی ۵) آیت‌الله سید عبدالله بهبهانی</td></tr></table>				الف) این فرد مأمور دستگیری شیخ فضل‌الله نوری شد. ب) رهبر حزب دمکرات در دوره مشروطه که خواهان جدایی دین از سیاست بود. ج) از رهبران حزب اعتدالیون که ترور شد. د) این فرد به عنوان نایب‌السلطنه احمدشاه انتخاب شد.	۱) عضدالملک ۲) آیت‌الله سید محمد طباطبایی ۳) سید حسن تقی‌زاده ۴) پیرم خان ارمنی ۵) آیت‌الله سید عبدالله بهبهانی										
الف) این فرد مأمور دستگیری شیخ فضل‌الله نوری شد. ب) رهبر حزب دمکرات در دوره مشروطه که خواهان جدایی دین از سیاست بود. ج) از رهبران حزب اعتدالیون که ترور شد. د) این فرد به عنوان نایب‌السلطنه احمدشاه انتخاب شد.	۱) عضدالملک ۲) آیت‌الله سید محمد طباطبایی ۳) سید حسن تقی‌زاده ۴) پیرم خان ارمنی ۵) آیت‌الله سید عبدالله بهبهانی															
۳	جاهای خالی را با کلمات زیر تکمیل کنید. (سه مورد اضافی است) (هر مورد ۰/۲۵) (ترکمانچای - مدرس - گلستان - شیخ فضل‌الله نوری - موقعیت‌شناسی - دشمن شناسی) الف) یکی از مهم‌ترین عبرت‌های مشروطه، لزوم است. ب) با تلاش‌های پیگیر و مجاهد فراوان آیت‌الله اصل دوم متمم قانون اساسی تصویب شد. ج) براساس عهدنامه روسیه نیابت سلطنت عباس میرزا را در ایران به رسمیت شناخت.															
۴	گزینه‌های مناسب را انتخاب کنید. (هر مورد ۰/۲۵) الف) قرارداد ۱۹۱۹ در زمان نخست‌وزیری چه کسی بین ایران و انگلستان منعقد شد؟ <table><tr><td>۱) سید ضیاءالدین طباطبایی</td><td>۲) مستوفی‌الممالک</td></tr><tr><td>۳) وثوق‌الدوله</td><td>۴) رضاخان</td></tr></table> ب) سیاحت‌نامه ابراهیم‌بیگ اثر چه کسی است؟ <table><tr><td>۱) حاج زین‌العابدین مراغه‌ای</td><td>۲) حاجی میرزا آقاسی</td></tr><tr><td>۳) فتحعلی خان آخوند زاده</td><td>۴) میرزا صالح شیرازی</td></tr></table> ج) این عهدنامه بین فرانسه و روسیه منعقد گردید؟ <table><tr><td>۱) فین کن اشتاین</td><td>۲) تیلستیت</td><td>۳) مجمل</td><td>۴) آخال</td></tr></table>				۱) سید ضیاءالدین طباطبایی	۲) مستوفی‌الممالک	۳) وثوق‌الدوله	۴) رضاخان	۱) حاج زین‌العابدین مراغه‌ای	۲) حاجی میرزا آقاسی	۳) فتحعلی خان آخوند زاده	۴) میرزا صالح شیرازی	۱) فین کن اشتاین	۲) تیلستیت	۳) مجمل	۴) آخال
۱) سید ضیاءالدین طباطبایی	۲) مستوفی‌الممالک															
۳) وثوق‌الدوله	۴) رضاخان															
۱) حاج زین‌العابدین مراغه‌ای	۲) حاجی میرزا آقاسی															
۳) فتحعلی خان آخوند زاده	۴) میرزا صالح شیرازی															
۱) فین کن اشتاین	۲) تیلستیت	۳) مجمل	۴) آخال													

۵	به سؤالات زیر پاسخ دهید. (الف) مهاجرت روحانیون و مردم به شهر ری و تحصن در صحن حضرت عبدالعظیم به چه نامی در تاریخ معروف است؟ (ب) یکی از شاخصه‌های سیاست مداخله غیرمستقیم انگلستان در ایران چه بود؟ (ج) کدام نهضت موجب انسجام بیشتر مرجعیت شیعه، علما و مردم متدین ایران شد؟	۰/۷۵
۶	تعریف اصطلاحات یا مفاهیم تاریخی: (هر مورد ۱ نمره) (الف) سیاست موازنه منفی: (ب) دیکتاتوری مصلح:	۲
۷	اظهارنظر و قضاوت: (هر مورد ۱ نمره) (الف) به نظر شما، ویژگی بارز روشن‌فکرانی مانند میرزا ملکم‌خان و میرزا فتحعلی آخوندزاده چه بود؟ (ب) به نظر شما، چرا قرارداد ۱۹۱۹، موجب شکل‌گیری سیستم تحت‌الحمایگی ایران از سوی انگلستان شد؟	۲
۸	توصیف، فهرست و طبقه‌بندی اجزا یا ویژگی‌های پدیده‌های تاریخی: (هر مورد ۵/۰ نمره) (الف) نخست‌وزیر ایران، پس از رد اخطار روسیه توسط مجلس شورای ملی به چه اقدامی دست زد؟ (ب) گروهی از رهبران و حزب‌های سیاسی غرب‌گرا با چه شعارهایی به تدریج در مجلس چهارم و پنجم قدرت را به دست گرفتند؟ (ج) یک مورد از دلایل مخالفت روسیه با نهضت مشروطه ایران را بیان کنید. (د) اولین جرقه نهضت مشروطه چه بود و رهبری آن با چه کسی بود؟ (ه) تغییر لباس توسط رضاشاه، مقدمه‌ای برای چه مسئله‌ای بود؟ (و) هدف رضاشاه از اسکان اجباری عشایر چه بود؟	۳
۹	کاربست شواهد و مدارک تاریخی: (هر مورد ۵/۰) متن زیر را بخوانید و به سؤالات داده شده پاسخ مناسب دهید. "قاجارها درست در زمانی به قدرت رسیدند که ایران درگیر رقابت‌های دولت‌های اروپایی شده بود. کاترین کبیر امپراتریس روسیه و جانشینان او می‌خواستند بر گرجستان که تحت حمایت مسیحیان بود و خان‌نشین‌های قفقاز که تحت کنترل مسلمانان بودند، استیلای کامل خود را برقرار سازند. درحالی که اینها سرزمین‌هایی بودند که تحت حاکمیت صفویه قرار داشت و آقامحمدخان و قاجاریه مدعی آن بود." (الف) قاجارها چه زمانی به قدرت رسیدند؟ (ب) خان‌نشین‌های قفقاز تحت کنترل چه کسانی بود؟	۱
تشریحی: (علل، دلایل، آثار، نتایج و پیامدهای تاریخی)		
۱۰	به چه دلایل دوره اول جنگ‌های ایران و روسیه به نفع دولت روسیه خاتمه یافت؟	۰/۵
۱۱	با اوج‌گیری نهضت مشروطه، حکومت برای شنیدن خواسته‌های معترضان اعلام آمادگی کرد. سه مورد از مهم‌ترین خواسته‌ها را بیان کنید.	۰/۷۵
۱۲	دوران طولانی سلطنت ناصرالدین‌شاه با چند موضوع شناخته می‌شود. آن‌ها را بیان کنید.	۱/۵

نام و نام خانوادگی:

۱۳	سه مورد از اقدام‌های انقلابی مجلس شورای ملی دوره دوم قبل از قرارداد ۱۹۰۷ را بنویسید.	۰/۷۵
۱۴	رضاشاه پیش از رسیدن به سلطنت، برای جلب اعتماد مردم و نزدیکی به علما دست به چه اقدامی زد؟	۱
۱۵	در چه شرایطی دولت انگلیس به حکومت رضاشاه اجازه داد تا مناسبات سیاسی و اقتصادی خود را با آلمان توسعه دهد؟	۱
۱۶	دو جریان روشن‌فکری که در دهه ۱۳۲۰ ش، پا به عرصه وجود گذاشتند و نقش مؤثری در بیداری اسلامی ایفا کردند را نام ببرید.	۰/۵
۱۷	دکتر مصدق با شرط تصویب طرح اجرای قانون ملی‌شدن صنعت نفت، نخست‌وزیری را پذیرفت. این طرح شامل چه مواردی بود؟	۰/۷۵
۱۸	به چه علت درآمد دولت دکتر مصدق به سرعت کاهش یافت و کشور دچار مشکلات شدید اقتصادی شد؟	۰/۷۵
۱۹	مظفرالدین شاه پس از تسلیم در برابر خواسته‌های مردم، دست به چه اقدامی زد؟	۰/۵
۲۰	جمع	۲۰

«موفق باشید»

«راهنمای تصحیح آزمون»

پاسخ سوال ۱:

الف) صحیح (۰/۲۵) ب) غلط (۰/۲۵) ج) غلط (۰/۲۵)

پاسخ سوال ۲:

الف) ۴- پیرم خان ارمنی (۰/۲۵) ب) ۳- سید حسن تقی‌زاده (۰/۲۵)
ج) ۵- آیت‌الله سید عبدالله بهبهانی (۰/۲۵) د) ۱- عضدالملک (۰/۲۵)

پاسخ سوال ۳:

الف) دشمن‌شناسی (۰/۲۵) ب) شیخ فضل‌الله نوری (۰/۲۵)
ج) گلستان (۰/۲۵)

پاسخ سوال ۴:

الف) گزینه ۳- وثوق‌الدوله (۰/۲۵) ب) گزینه ۱- حاج زین‌العابدین مراغه‌ای (۰/۲۵)
ج) گزینه ۲- تیلستیت (۰/۲۵)

پاسخ سوال ۵:

الف) مهاجرت صغری (۰/۲۵) ب) نفرت تاریخی مردم مسلمان ایران از نظام استعماری انگلستان (۰/۲۵)
ج) نهضت تحریم تنباکو (۰/۲۵)

پاسخ سوال ۶:

الف) سیاست موازنه منفی یعنی ممنوعیت واگذاری امتیاز نفت (۰/۵) به قدرتهای شرق و غرب (۰/۵)
ب) گروهی از نمایندگان توسل به اجبار و زور را برای ایجاد تحول‌های اجتماعی در ایران لازم می‌دانستند (۰/۵) و در نشریه‌های وابسته به خود، به نظریه‌پردازی درباره لزوم استقرار نظام استبدادی در ایران پرداختند و ندای «دیکتاتوری مصلح» را سردادند. (۰/۵)

پاسخ سوال ۷:

الف) پذیرش اندیشه غربی (۰/۵) و شیفتگی و خودباختگی بی‌چون‌وچرا در برابر فرهنگ بیگانه (۰/۵)
ب) زیرا به موجب آن، نظارت بر تشکیلات نظامی، مالی و سیاسی ایران (۰/۵)، منحصراً در اختیار مستشاران انگلیسی قرار می‌گرفت. (۰/۵)

پاسخ سوال ۸:

الف) از ترس اشغال پایتخت تسلیم شد (۰/۲۵) و مجلس شورای ملی را منحل کرد. (۰/۲۵)
ب) تجدد (۰/۲۵) و ترقی‌خواهی (۰/۲۵)
ج) جلوگیری از نفوذ انگلیس که در لباس مشروطه‌خواهی، از مشروطه‌طلبان حمایت می‌کرد - کمک به محمدعلی‌شاه که طرفدار روس بود - پیشگیری از قیام ملت‌های منطقه قفقاز برای گرفتن آزادی، تحت‌تأثیر پیروزی مشروطه‌خواهان در ایران (یک مورد کافی است) (۰/۵)

راهنمای تصحیح

- (د) ماجرای نوز بلژیکی (۰/۲۵) و آیت‌الله سید عبدالله بهبهانی (۰/۲۵)
 (هـ) کاهش مقاومت و حساسیت جامعه (۰/۲۵) نسبت به حجاب و در نهایت برداشتن آن (۰/۲۵)
 (و) مهار قدرت سیاسی (۰/۲۵) و نظامی آنان (۰/۲۵)

پاسخ سوال ۹:

- (الف) زمانی که ایران درگیر رقابت‌های دولت‌های اروپایی شده بود. (۰/۵)
 (ب) تحت کنترل مسلمانان (۰/۵)

پاسخ سوال ۱۰:

- ضعف و غفلت فتح‌علی‌شاه و دربارش (۰/۲۵) و خیانت انگلستان به ایران (۰/۲۵)

پاسخ سوال ۱۱:

- برکناری عین‌الدوله از صدارت - فراهم کردن زمینه برای بازگشت مهاجران به تهران - ایجاد عدالت‌خانه - تشکیل دارالشورا (مجلس نمایندگان) (سه مورد کافی است هر مورد (۰/۲۵))

پاسخ سوال ۱۲:

- قتل صدراعظم دانشمند و ایران‌دوست میرزاتقی‌خان امیرکبیر (۰/۵) - آشنایی تدریجی گروهی از ایرانیان با پیشرفت‌های اروپاییان (۰/۵) و گذاری امتیازات اقتصادی و فرهنگی به بیگانگان (۰/۵)

پاسخ سوال ۱۳:

- رد دریافت وام از دولت‌های خارجی - اقدام برای تأسیس بانک ملی - اخراج نوز بلژیکی (سه مورد هر مورد (۰/۲۵))

پاسخ سوال ۱۴:

- شرکت در مراسم عزاداری و مذهبی (۰/۵) برای جلب احساسات عمومی به نفع خود و نقشه‌های خود (۰/۵)

پاسخ سوال ۱۵:

- در شرایطی که انگلستان و فرانسه از جانب حکومت کمونیستی شوروی بیشتر احساس خطر می‌کردند (۰/۵) انگلیسی‌ها توسعه و تقویت آلمان نازی به رهبری هیتلر را برای مقابله با شوروی مناسب می‌دانستند. (۰/۵)

پاسخ سوال ۱۶:

- مطبوعات دینی (۰/۲۵) و جنبش اسلامی دانشجویان (۰/۲۵)

پاسخ سوال ۱۷:

- خلع ید شرکت نفت ایران و انگلیس از نفت کشور (۰/۲۵)، تنظیم اساسنامه شرکت ملی نفت (۰/۲۵) - فروش نفت ایران به مشتریان به نرخ عادلانه (۰/۲۵)

پاسخ سوال ۱۸:

- قطع صادرات نفت (۰/۲۵) - تحریم‌های اقتصادی (۰/۲۵) و فشارهای دولت انگلستان (۰/۲۵)

پاسخ سوال ۱۹:

عین الدوله را عزل کرد (۰/۲۵) و فرمان تشکیل مجلس شورای ملی را صادر کرد. (۰/۲۵)